

CÂTEVA OBSERVAȚII ASUPRA MICRORELIEFULUI DIN ZONA SĂPĂTURILOR ARHEOLOGICE DIN NORDUL ORAȘULUI CERNAVODĂ*

Petre COTEȚ

Săpăturile arheologice din partea de nord a orașului sunt situate pe versantul vestic al podișului dobrogean, care domină lunca Dunării cu 100-200 m.

Denumirea locală este aceea de Dealul Cernavodă, situat între valea Carasu și valea Seimenilor (Fig. 1). Este constituit din calcare mezozoice peste care stau transgresiv formațiuni miocene (calcare, marmele, argile, nisipuri și pietrișuri), toate acoperite cu depozite loessoide destul de groase.

Eroziunea torențială, însoțită de alunecări și surpări a fragmentat întregul versant ducând la formarea a numeroase ogașe, ce se dezvoltă intens mai ales în urma ploilor torențiale. Lucrul acesta se vede chiar la ieșirea spre nord din Cernavodă, unde pe versantul abrupt apar diferite trepte cu caracter de pseudoterase ceea ce arată o dinamică accentuată condiționată de procesele gravitaționale. Din loc în loc, la distanță de câțiva zeci de metri, apar ogașe, cu pereții abrupti și fundul sec.

Săpăturile arheologice de care este vorba aici, sunt situate la câteva sute de metri la nord de fabrica de ciment, între două văi torențiale (ogașe), pe care le numim văile A și B (Fig. 1).

Versantul Dealului Cernavodă prezintă aici o serie de trepte mici, cu aspect de pseudoterase și altitudine variabilă, după cum urmează: treapta întâia are 4-5 m deasupra șoselei situată în luncă; treapta a doua se află la 7-8 m; treapta a treia este situată la 10-12 m altitudine relativă; a patra la 20-25 m, iar a cincea, la 30-35 m (Fig. 2). Aceasta din urmă urcă ușor spre coama dealului printr-o pantă destul de lină.

* La Cernavodă s-au efectuat, de-a lungul anilor (în timpul primului război mondial, între cele două războaie și în intervalul 1953-1969), săpături arheologice în mai multe obiective. Publicarea lor rămâne o necesitate pentru viitor. Prezența lui Petre Coteț la Cernavodă pare a se fi produs, după unele relatări ale lui Petre Diaconu, în 1953. Manuscrisul de față ar fi fost redactat în 22.03.1963, probabil la solicitarea lui D. Berciu. Utilitatea lui pentru reconstituirea topografiei locului (se pare că este vorba de zona cimitirului Hamangia) ne determină să-l publicăm distinct, așa cum a fost redactat (Petre Roman).

Aceste trepte se deosebesc între ele prin gradul diferit de evoluție al reliefului, în sensul că cele mai înalte sunt stabilizate, acoperite cu depozite deluviale loessoide fixate (treapta de 20-25 m și cea de 30-35 m).

Primele două trepte sunt de dată recentă și ele au rezultat din alunecările ce s-au produs în partea de jos a versantului. Procesul de alunecare a depozitelor loessoide situate pe o bază argiloasă are un caracter progresiv, în sensul că antrenează și porțiuni mai înalte ale versantului în care deja au apărut primele semne în acest sens. Este vorba de crăpăturile orientate de la nord la sud ce se pot vedea pe treapta cu altitudine de 10-12 m (Fig. 2).

Situația este și mai evidențiată în profilul transversal I – I' (Fig. 3). Aici se observă destul de bine cum treptele inferioare (treapta de 4-5 m și cea de 7-8 m) prezintă un material amestecat – un coluviu de pantă, rar pe cele superioare; deluviul loessoid este bine fixat. Pe treapta de 10-12 m se observă crăpăturile deluviului în punctul α .

Săpăturile arheologice sub formă de gropi speciale au fost efectuate pe primele trepte, rar sub formă de șanțuri longitudinale, conforme pantei, pe celelalte trepte.

Observațiile noastre făcute pe treptele inferioare în două din săpăturile prismatice au confirmat datele morfologice de suprafață, în sensul că în pereții gropilor apar orizonturi negricioase și gălbui loessoide complet discordante, formând între ele unghiuri de 50-60°. De asemenea, apar foarte clar pătrunderi sub formă de punji și infecții dintr-un orizont în altul, ca rezultat al presiunii exercitate în timpul procesului de alunecare.

Starea haotică a acestor depozite coluviale a condiționat și amestecarea resturilor arheologice (cioburi) care se găsesc la diferite nivele, fără un orizont reper important. Alături de cioburi apar și resturi de scoici sfărâmate și niciodată întregi.

Toate acestea se găseau probabil la un nivel mai înalt. Se poate spune că ele provin mai de sus, de pe versant.

Ținând seama de toate aceste date de ordin morfologic și geologic considerăm că o microstratigrafie arheologică este greu de stabilit în aceste condiții de versant, cu procese de dinamică gravitațională activă.

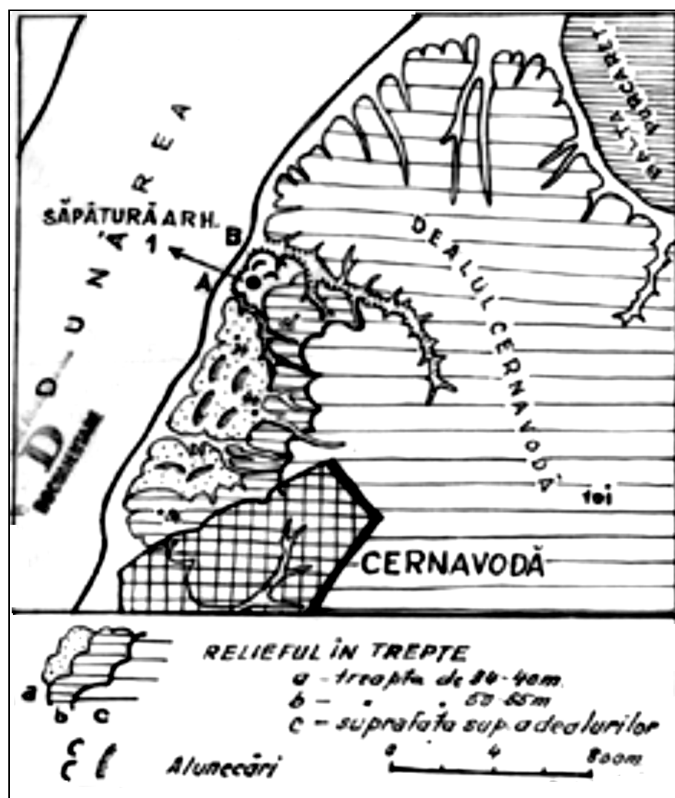

Fig. 1 - Schița morfologică de ansamblu a reliefului.

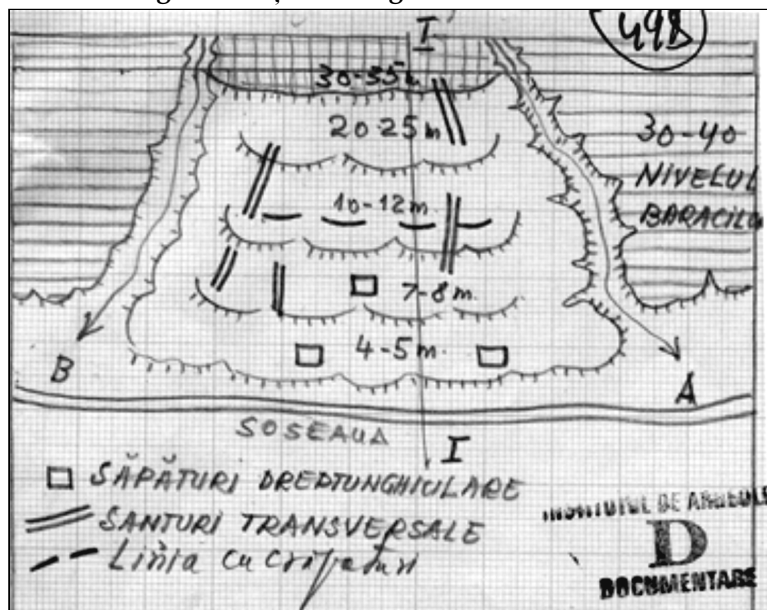

Fig. 2 - Schița de amănunt.

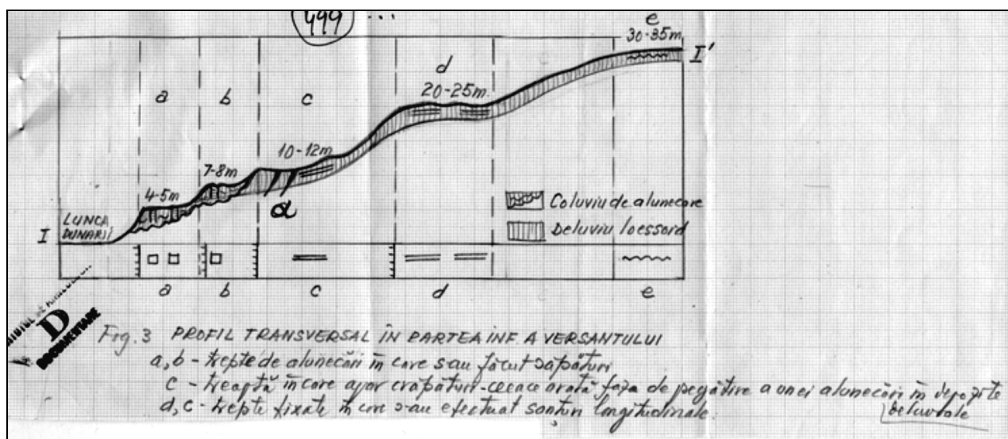

Fig. 3 - Profilul transversal în partea inferioară a versantului.

REMARKS ON THE MICRORELIEF OF THE ARCHAEOLOGICAL EXCAVATIONS IN THE NORTHERN CERNAVODĂ CITY AREA

Abstract

The geological observations made on Dealul Cernavodă (Cernavodă hill) reveal a pronounced dynamics of the layers. On the slopes of the hill we notice steps with pseudo-terrace character and with variable height. Taking an active gravitational dynamics into consideration, it is difficult to establish an archaeological micro-stratigraphy.